การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

Development of Learning Activity Packages in Library Application and Researching Subject for Mathayom Suksa 1

ผู้วิจัย นายตรีธวัฒน์ บัวชุมนิธิโชติ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร บุญใช้

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย

Researcher : Mr. Treetawat Bouchumnitichote; Thesis Advisors : (1) Asst. Prof. Dr. Prayoon Boonchai

(2) Asst. Prof. Dr. Samran Gumjadpai

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) เพื่อตรวจสอบดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ดัชนีประสิทธิผล ตั้งแต่ร้อยละ 50 4) เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนอุ่มเหม้าประชาสรรค์ อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 28 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ดัชนีประสิทธิผล (E.I.) และการทดสอบทีแบบไม่อิสระกัน (Dependent Samples t–test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.21/84.46 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.67 ซึ่งผ่านเกณฑ์ประสิทธิผลตั้งแต่ร้อยละ 50 ที่ได้ตั้งไว้

4. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้าอยู่ในระดับมาก

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to develop the Learning Activity Packages in Library Application and Researching subject for Mathayom Suksa 1 to reach the efficiency of 80/80, 2) to study the learning achievement of the students after learning through the developed Learning Activity Packages, 3) to improve the effectiveness index of learning achievement of the developed Learning Activity Packages for reaching 50% up, and 4) to study the students' attitude towards the developed Learning Activity Packages. The sampling group was 28 students from class 1/3 Mathayom Suksa 1 at Ummao Prachasan School, That Phanom District, Nakhon Phnom Province using cluster random sampling for selection. The tools used for this research was a learning achievement test. The data was analyzed by percentage, arithmetic mean, and standard deviation.

The results of this study were:

1. The efficiency of the developed Learning Activity Packages in Library Application and Researching subject was at the level of 83.21/84.46.

2. The students' learning achievement after learning through the developed Learning Activity Packages was higher than that before at the level of .01 significance.

3. The effectiveness index of the developed Learning Activity Packages was at 0.67 which showed that students' learning achievements were improved up to 67 percent.

4. The students' attitude toward the developed Learning Activity Packages was at the very high level.

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545) เป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและจัดการศึกษาอบรมให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งกำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 มีชุดสำคัญ 9 หมวด หมวด 4 เป็นหมวดที่ว่าด้วย แนวการจัดการศึกษา โดยเฉพาะ มาตรา 22 และ มาตรา 30 กล่าวถึงแนวการจัดการศึกษาที่ยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ โดยจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ เน้นความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนฝึกการปฏิบัติเพื่อให้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 4–9)

การจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีเรียน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะดังที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ผู้เรียนควรได้รับการฝึกให้ทำกิจกรรมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูล บุคคล ศูนย์สารสนเทศ ห้องสมุด ฯลฯ อย่างถูกวิธี มีขั้นตอนและมีแบบแผน แต่เนื่องจากบุคคลมีลักษณะ เฉพาะของตนเอง ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ หรือการสร้างพฤติกรรมใหม่ที่เกี่ยวกับความสามารถทางด้านสติปัญญา ความคิดความจำ การแก้ปัญหา ตลอดจนการปรับตัวให้เข้ากับ

วารสารวิชาการ หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สถานการณ์แวดล้อมได้อย่างเหมาะสม และรวมถึงลักษณะเฉพาะตนของบุคคลในเรื่องการรับรู้ การแปลความหมาย และการสื่อสาร ตลอดจนความสามารถทางสัมฤทธิ์ผลของบุคคล ในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วย (อารี พันธ์มณี, 2538, หน้า 34) การใช้สื่อการเรียนการสอนจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะจะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยุ่งยากซับซ้อนในเวลาอันสั้นและสามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นอย่างถูกต้องและรวดเร็วทำให้เกิดความสนุกและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายการเรียน ช่วยส่งเสริมลักษณะที่ดีในการศึกษาหาความรู้ ช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ (กิดานันท์ มลิทอง, 2543, หน้า 88) การเลือกสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง จะต้องเลือกให้สัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและจุดมุ่งหมายที่จะสอน เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน ตามแนวทางการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งมุ่งเน้นให้การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง พัฒนาตนเองได้ทุกที่ทุกเวลา

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นสื่อการเรียนการสอนที่จัดระบบขั้นตอนไว้สำหรับช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระ เมื่อจัดกิจกรรมจบแล้ว จะทำการทดสอบประเมินผลความก้าวหน้าก่อนศึกษาชุดอื่นต่อไปตามลำดับ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้แต่ละบุคคล ให้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2521, หน้า 54) ซึ่งสอดคล้องกับแนวการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน นอกจากนี้ได้มีผู้ทำวิจัยในเรื่อง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนา หรือเปรียบเทียบผลของการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้ามีเนื้อหาช่วยให้ผู้เรียน รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติม โดยศึกษาค้นคว้าข้อมูล ข่าวสารความรู้สารสนเทศต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ดังนั้นในการเรียนการสอนการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกันทั้งภาคทฤษฎี หลักการ และการปฏิบัติการสอนโดยวิธีบรรยายทฤษฎีหรือหลักการของการจัดหมวดหมู่หนังสือตามเอกสารแล้วให้ ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด ค้นหาหนังสือตามหมวดหมู่หนังสือ การจัดการเรียนการสอนในลักษณะดังกล่าวไม่เหมาะกับเนื้อหาวิชาอีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนตามที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545) เพราะศูนย์กลางของการเรียนการสอนยังอยู่ที่ครูผู้สอน การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า จึงเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนรู้ตามวิธีการที่กำหนดในชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากการวิเคราะห์ผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนอุ่มเหม้าประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 จังหวัดนครพนม พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเรียนภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ซึ่งมีสาเหตุมาจากนักเรียนขาดทักษะด้านการอ่าน การเขียน และวิธีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ครูผู้สอนควรมีการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม เพื่อช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (ฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอุ่มเหม้าประชาสรรค์, 2553, หน้า 18)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า โดยมีความมุ่งหวังว่าจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนจะมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ตามแนวการจัดการศึกษาที่ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยการทำ กิจกรรมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจาก

หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แหล่งข้อมูล บุคคล ศูนย์สารสนเทศ ห้องสมุด ฯลฯ อย่างถูกวิธี มีขั้นตอน และมีแบบแผนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

3. เพื่อตรวจสอบดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ดัชนีประสิทธิผล ตั้งแต่ร้อยละ 50

4. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและกำหนดแนวคิดในการวิจัยดังนี้

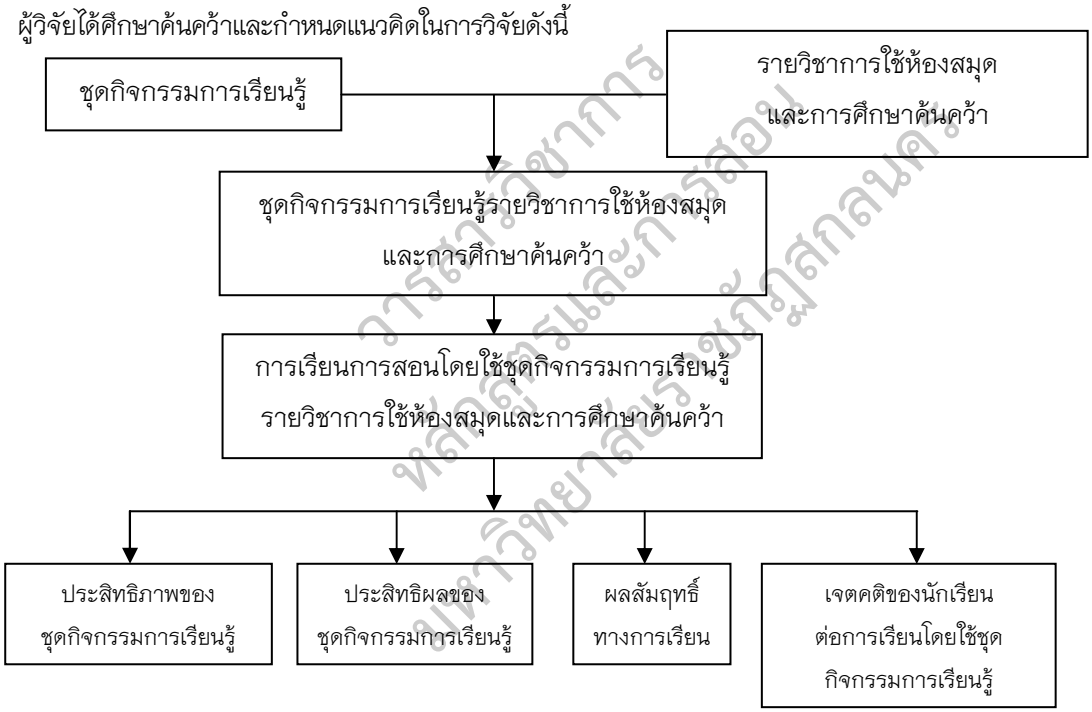

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรม เรื่อง การใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างและปรับปรุงแล้วมาทดลองกับกลุ่มทดลอง ภาคสนาม ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 28 คน

2. นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่ค้นพบจากการทดลองครั้งที่ 1 แล้วไปทดลองกับกลุ่ม ซึ่งไม่รวมเวลาในการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนแล้วแนะนำการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แก่นักเรียน ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา

วารสารวิชาการ หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

10 ชุด ในแต่ละชุดการเรียนรู้ประกอบด้วยเนื้อหาบทเรียนแบบฝึกหัด นักเรียนจะต้องเรียนเนื้อหาบทเรียนให้เข้าใจแล้วจึงทำแบบฝึกหัด โดยกำหนดให้นักเรียนเรียนเนื้อหาในชุดกิจกรรมที่ 1 จนจบแล้วทำแบบทดสอบในชุดกิจกรรมที่ 1 เสร็จแล้วจึงเรียนเนื้อหาในชุดกิจกรรมถัดไปแล้วทำแบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมนั้น ทำเช่นนี้ตามลำดับจนครบ 10 ชุด รวมจำนวนแบบทดสอบ 100 ข้อ

3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนแต่สลับข้อกัน จำนวน 100 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

4. ให้นักเรียนทำแบบวัดเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า

5. นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนมาหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า โดยใช้สูตร E_1/E_2

6. นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปคำนวณเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

7. นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปคำนวณหาดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า

8. นำผลคะแนนจากการทำแบบวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาโดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพ หาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผล และหาค่าเฉลี่ย ของแบบวัดเจตคติ ตามลำดับ โดยได้ทำการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนอุ่มเหม้าประชาสรรค์ อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งมีขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. นำเครื่องมือที่ผ่านการปรับปรุงจากการทดลองครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 แล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนอุ่มเหม้าประชาสรรค์ ตำบลอุ่มเหม้า อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 28 คน

2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน

3. ครูชี้แจงวิธีใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4. ให้นักเรียนศึกษาตามขั้นตอนคำชี้แจง ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ศึกษาเนื้อหาบทเรียน และทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน ในแต่ละหน่วยตามลำดับจนครบทั้ง 10 ชุด

5. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนครบทั้ง 10 ชุด แล้วให้นักเรียนตอบแบบวัดเจตคติที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรม

6. นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและคะแนนจากแบบ ทดสอบหลังเรียน มาหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม การใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า โดยการใช้สูตร E_1/E_2

7. นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

8. นำคะแนนจากการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผล เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

9. นำแบบวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมรายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

วารสารวิชาการ หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้ร้อยละของค่าเฉลี่ย

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยใช้ t-test แบบ Dependent Samples โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ, 2543, หน้า 84)

3. วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4. วิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
   1.1 ร้อยละ (Percentage)
   1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
   1.3 ส่วนเบี่ยงเบน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบแต่ละข้อโดยใช้สูตร IOC

2.2 การหาค่าความยากและอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบรายข้อ

2.3 การหาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

2.4 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมุติฐาน

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้สถิติทดสอบ t แบบไม่อิสระต่อกัน (t-test แบบ Dependent Samples) สำหรับเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังเรียน

4. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดจัดกิจกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80

สรุปผลการวิจัย

จากการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สรุปผลได้ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์กล่าวคือมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 83.21/84.46 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.67 หมายความว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 67

4. เจตคติของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้าอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 83.21/84.46 หมายความว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ ทำให้ผู้เรียนรู้เกิดกระบวนการเรียนรู้ เฉลี่ยร้อยละ 83.21 และมีประสิทธิภาพ

วารสารวิชาการ หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ด้านผลลัพธ์ สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เฉลี่ยร้อยละ 84.46

สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา การใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 สอดคล้องกับการวิจัยของ ปริญญา บุญเกตุ (2547, บทคัดย่อ) ; วงศ์วริศ ทวีพงศธร (2548, บทคัดย่อ) ; ศิริวรรณ ชาวดร (2549, บทคัดย่อ) ; จาริณี ศิริอุดม (2549, บทคัดย่อ) ; ปวีณ์สุดา ร่มพะยอม (2549, บทคัดย่อ) ; อิสสริยภรณ์ วานิชพิพัฒน์ (2549, บทคัดย่อ) ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก

1.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยคำนึงถึงขั้นตอนการออกแบบอย่างเป็นระบบโดยจะต้องพิจารณาลักษณะของกลุ่มนักเรียนเป้าหมายสิ่งแวดล้อมของการเรียน ความจำเป็นที่จะต้องมีการเรียนการสอนชุดกิจกรรม หรือสื่อ (Needs for the Instruction) และงาน (Instructional Task) ซึ่งการพิจารณาดังกล่าวเรียกว่า Front-end Analysis ซึ่งหมายถึงการวิเคราะห์ส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Context Analysis) การวิเคราะห์ผู้เรียน (Learner Analysis) และการวิเคราะห์งาน (Learning Task analysis)

1.2 ผู้วิจัยได้ยึดกรอบแนวคิดในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามขั้นตอนและหลักการสร้างชุดกิจกรรมของบัทท์ส คือ มีการวางแผน กำหนดเนื้อหา จุดมุ่งหมาย สื่อการเรียนการสอน เวลาที่ใช้ พร้อมทั้งมีการวัดและประเมินผล แล้วทำการทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วนำชุดกิจกรรมไปใช้สอนจริง Butts (1974, p.85) และชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523, หน้า 122-123)

2. ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาออกแบบสื่อที่สะดวกต่อการนำไปใช้และเหมาะสมกับธรรมชาติเนื้อหาวิชาและธรรมชาติของผู้เรียน ซึ่งเป็นส่วนในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะศึกษาชุดจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับงานวิจัยของพยงค์ จิระพงษ์ (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยชุดกิจกรรมการเรียนระบบ 4MAT กับกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของส่องหล้า ตันจินดาประทีป (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การจัดหมวดหมู่หนังสือวิชากิจกรรมการใช้ห้องสมุดระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษา พบว่าประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการจัดหมวดหมู่หนังสือ มีค่า E_1/E_2 เท่ากับ 89.31/84.17 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การจัดหมวดหมู่หนังสือ วิชากิจกรรมการใช้ห้องสมุดของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนวิชากิจกรรมการใช้ห้องสมุดของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ รัชนี พักรกรึก (2543, บทคัดย่อ) ได้ทำการสร้างชุดกิจกรรมจริยธรรม เรื่อง ความเสียสละ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 93.33/90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับบรอว์เลย์ (Brawley, 1975, p.4280-A) ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพของการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนแบบสื่อประสมสอน เรื่อง การบอกเวลากับเด็กเรียนช้า กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มเด็กที่เรียนช้า โดยใช้แบบทดสอบ Time Appreciation Test, Stand ford Achievement Test Primary Level มาใช้ Pre-test และ Post-test ปรากฏว่า กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดการเรียนบอกเวลาต่อเนื่องจากบรอว์เลย์ มีผลการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้ชุดการเรียน

หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของชุดจัดกิจกรรม เรื่อง การใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.61 หมายความว่า หลังจากเรียนด้วยชุดจัดกิจกรรม เรื่อง การใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแล้วผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 67 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื่องมาจากใช้ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ตามวิธีของกูดแมน และชไนเดอร์ (สังคม ภูมิพันธ์, ม.ป.ป., หน้า 84 อ้างอิงมาจาก Goodman and Schneider, 1980, pp. 30–40) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพิชชา ทะแพงพันธ์ (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระประวัติศาสตร์ และศึกษาเจตคติของผู้เรียนต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.67/81.00 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้โดยมีค่าดัชนีประสิทธิผลคิดเป็นร้อยละ 71.09 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 ที่ตั้งไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังจากที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์เจตคติของนักเรียนที่เรียนภาษาไทยด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีเจตคติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.43 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยต่างๆ เพื่อนำมาประกอบเป็นแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมในการจัดทำชุดกิจกรรมในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหา สื่อและกิจกรรมที่หลากหลาย น่าสนใจและเหมาะสมกับวัยของนักเรียน นักเรียนได้สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง อีกทั้งครูได้มีการเสริมแรงทางบวกด้วย ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในขณะที่เรียน จึงส่งผลให้เจตคติของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม ดังกล่าวอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นุศรา เอี่ยมนวรัตน์ (2542, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ชุดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืนกับการสอนโดยครูเป็นผู้สอน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ชุดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืนกับการสอนโดยครูเป็นผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืนกับการสอนโดยครูเป็นผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. หน่วยงานทางการศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนในการสร้างและพัฒนาสื่อที่เป็นชุดกิจกรรมเพื่อให้นำไปใช้ได้ง่ายและสะดวก

2. ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบพัฒนาร่วมกับครูผู้สอนด้วยเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสบูรณาการองค์ความรู้ที่หลากหลายให้เกิดเป็นชิ้นงานที่มีคุณค่าและนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาในโอกาสต่อไป

3. ควรพัฒนาสื่อให้หลากหลายและสามารถนำไปใช้ได้สะดวกและหลากหลายรวมทั้งนำไปใช้กับสื่ออิเลคทรอนิกส์ที่มีอยู่ประจำบ้านของนักเรียนจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับการสอนในรูปแบบอื่นๆ เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการพัฒนาด้านการศึกษา

2.2 ควรมีการวิจัยพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นทั้งในระดับชั้นเดียวกันหรือชั้นอื่นๆ

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เรียนในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้ทราบแนวทางการพัฒนาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กิดานันท์ มลิทอง. (2543). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2537). *สื่อการสอนระดับประถมศึกษา*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โรงเรียนอุ่มเหม้าประชาสรรค์. (2548). *หลักสูตรสถานศึกษา*. นครพนม: ฝ่ายบริหารวิชาการ.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

อารี พันธ์มณี. (2536). *จิตวิทยาการเรียนการสอน* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.

วารสารวิชาการ หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร